

HÄSTAR OCH UPPFÖDARE I SVERIGE

Nyckeltal för svensk hästuppfödning under åren 2012 - 2016

Hästnäringens Nationella Stiftelse

FÖRORD

För tredje gången ger Hästnäringen Nationella Stiftelse (HNS) ut denna rapport över avel och uppfödning i Sverige. Precis som tidigare sträcker sig rapporten över ett femårigt perspektiv men denna gång är den något utökad med bland annat ett avsnitt om vad som händer med hästarna den dagen deras liv tar slut.

Vi ser mycket glädjande att minskningen avseende hästuppfödning som tidigare rapport visade har stannat av och att det inom en del raser även vänt uppåt igen! Hästintresset i landet verkar inte på något sätt minska och antalet hästar är enligt Jordbruksverkets senaste mätning ungefär detsamma som tidigare vilket förhoppningsvis betyder att den svenska uppfödningen har möjlighet att växa igen. Att det finns en stark inhemsk uppfödning tror vi är av största vikt för såväl sporten som det öppna landskapet och de gröna näringarna.

Genom projektet Horses made in Sweden, som vi driver i samarbete med Svenska Hästavelförbundet, Swedish Warmblood Association, Svensk Travsport, Svensk Galopp och Lantbrukarnas Riksförbund arbetar vi med att kommunicera den svenska hästens mervärden till både befintliga hästägare och nya köpare. Den svenska hästen håller en hög internationell standard, är sund och konkurrenskraftig, det vill vi såklart nå ut med - med andra ord önskar vi att det ska vara ett självklart val att köpa en svenskuppfödd häst! Fokus i Horses made in Sweden har även varit på att stödja avelsorganisationerna ekonomiskt i olika projekt samt att samarbeta kring större event som Sweden International Horse Show och ridsport-EM där avelsorganisationerna har visat upp sig och sina hästar. Ett av de senaste projekten är att främja exporten av våra svenskuppfödda hästar genom att bland annat öka kunskapen inom området samt undersöka hur lämpliga marknadsplatser kan skapas.

Vi ser ljus på framtiden, tillsammans ska HNS, LRF Häst och avelsorganisationerna bidra till en stark hästavel. Förhoppningen är att denna rapport kan hjälpa till att få en överblick och vara underlag i vidare diskussioner om hur vi ska arbeta för att nå framgång i svensk hästuppfödning.

*Stockholm, oktober 2017
Hästnäringen Nationella Stiftelse*

*Stefan Johanson
VD*

INNEHÅLLS- FÖRTECKNING

Inledning	4
Avelsorganisationer	5
Registrerade hästar	6
Hästskattning 2016	8
Betäckta ston	9
Registrerade föl	12
Verksamma hingstar	15
Uppfödare i Sverige	18
Import och export	28
Unghästtest	29
Avelsvärdering Islandshäst & Sommarpremiering	30
Avelsvärdering Kall- och Varmblodig Travhäst	31
Hur används hästen i Sverige idag?	32
När hästens liv är slut	33
Horses made in Sweden	35
Tack till	36
Sammanfattning	37

INLEDNING

Rapporten är författad och sammanställd av Agronom Maria Pettersson (HNS) och visar statistik för åren 2012 till 2016. Vi inleder rapporten med ett avsnitt om vilka avelsorganisationer som finns i Sverige samt hur många hästar de har registrerade. Det jämförs sedan med Jordbruksverkets skattning av antalet hästar följt av en kort diskussion kring våra olika mätmetoder.

Vidare presenterar vi antalet betäckta ston de senaste fem åren, hur många föl som har fötts i Sverige samma år och hur många hingstar som användes. Och hur många hästar föds egentligen varje år hos någon som i denna rapport kallas för uppfödare? Vi tittar även på var uppfödarna av våra största raser bor.

Men hur används våra hästar under deras liv? Och hur väljer uppfödarna vilka hästar de ska använda i aveln? Kommande avsnitt beskriver avelsvärdering inom olika raser och följs av ett avsnitt om vad alla de hästar som inte används i avel nyttjas till.

Avslutningsvis tar vi upp vad som händer med våra hästar den dagen deras liv tar slut.

Var uppmärksam på att en del diagram i rapporten har olika skalor.

Trevlig läsning!

AVELSORGANISATIONER

Godkända avelsorganisationer och registerförande föreningar t.o.m. 2016-12-31*

Godkända avelsorganisationer och registerförande föreningar

- Swedish Warmblood
- Svensk Travsport
- Svensk Galopp
- Svenska Islandshästförbundet
- Svenska Hästavelsförbundet
- Föreningen Nordsvenska Hästen
- Svenska Russavelsföreningen
- Svenska New Forestföreningen
- Svenska Fjordhästföreningen
- Avelsföreningen Svenska Ardennerhästen
- Svenska Avelsorganisationen för Amerikanska Hästraser (SAAHR)
- Sveriges Shetlandssällskap
- Svenska Welshponny- och Cobföreningen
- Avelsorganisationen för Svensk Ridponny
- Svenska Arabhästregistraturen AB
- Svenska Tinkersällskapet
- Avelsföreningen för Specialhäst-raser
- Svenska Connemarasällskapet

Svenska Hästavelsförbundet är avelsorganisation för följande raser

- American Curly
- Amerikansk Miniaturhäst
- Clydesdale
- Dartmoorponny
- Haflinger
- Irish Cob
- Kaspisk Häst
- Rysk Basjkir
- Shagya-arab
- Shire
- Kiger Mustang

Raser som registreras utomlands. Hästpass utfärdas i annat EU-land.

- Exmoor
- Frieser
- Lusitano
- P.R.E.

TILLÄGGSREGISTRERING

I samband med Hästpassförordning (2015/262) infördes även nya regler om tilläggsregistrering. Syftet är att få en bättre översyn av rörelsen av hästar inom EU. Hästar som ska vistas i Sverige (eller annat EU-land) i mer än 90 dagar måste nu tilläggsregistreras. Detta sker genom en ID-kontroll samt att passet skickas in till lämplig avelsorganisation, eller registerförande förening, som registrerar hästen i sin databas.

HÄSTPASSFÖRORDNING

(2015/262) trädde i kraft 1 januari 2016. Den styr bland annat hur alla hästar måste identifieras och registreras via ett hästpass utfärdat av en avelsorganisation eller en registerförande förening.

AVELSORGANISATIONER utfärdar hästpass och ansvarar för stambokföring och avelsvärdering för sin eller sina raser. Hästarna förs in i stamboken som *registrerade hästdjur*. Vissa raser använder sig fortfarande av moderstamboken i ett annat land för att registrera och stambokföra sina hästar, men hästarna måste ändå tilläggsregistreras om de finns i Sverige.

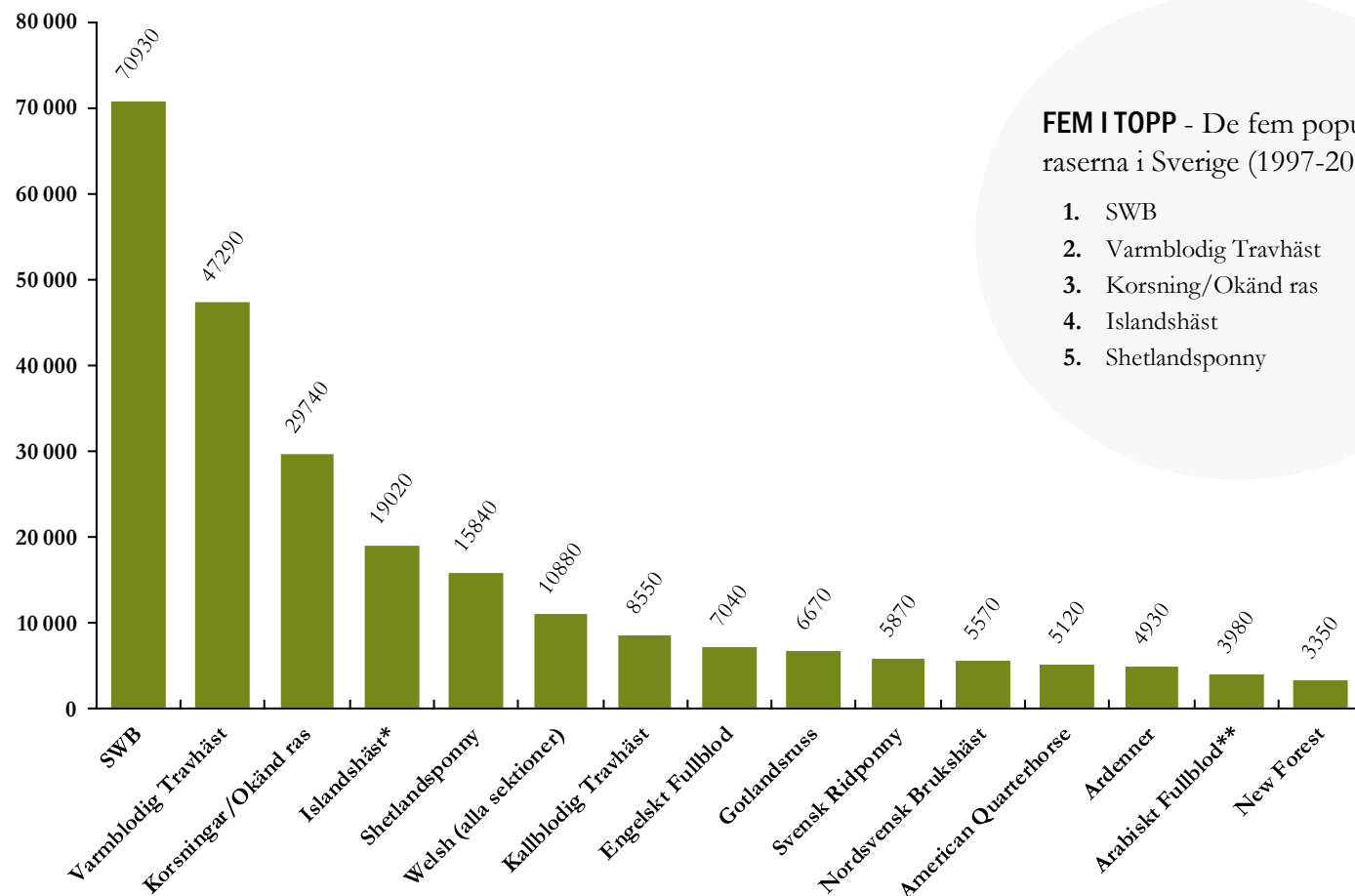
REGISTERFÖRANDE FÖRENINGAR

utfärdar hästpass och för in hästarna i ett register som *hästdjur för avel och produktion*, till exempel korsningshästar eller hästar med okänd härstamning.

* Godkännande och verksamhet hos avelsorganisationer och registerförande föreningar kan förändras över tid, aktuell förteckning av godkända organisationer finns hos Jordbruksverket

REGISTRERADE HÄSTAR

Hästar registrerade i Sverige med födelseår 1997 - 2016 vilka ej är inrapporterade som döda

FEM I TOPP - De fem populäraste raserna i Sverige (1997-2016):

1. SWB	27%
2. Varmblodig Travhäst	18%
3. Korsning/Okänd ras	11%
4. Islandshäst	7%
5. Shetlandsponny	6%

SVENSKFÖDDA HÄSTAR registreras i samband med att hästens pass utfärdas. Importerade hästar eller svenskfödda hästar som stambokförs och får pass i andra EU-länder registreras när hästägaren skickar in ansökan om tilläggsregistrering. Svenska Hästavelsförbundet eller SAAHR tilläggsregistrerar hästar om de inte ska föras in i någon stambok.

TOTALT finns idag 266 100 hästar födda 1997-2016 registrerade hos avelsförbund i Sverige. Det är totalt ca 2000 fler än i den förra versionen av denna rapport. För en del raser skiljer sig siffrorna ganska mycket vilket dels förklaras av en minskad avel under ett antal år men även av skillnader i rapporteringen av siffror. Några raser har även bytt registreringssystem och för en del har den nya lagstiftningen om tilläggsregistrering haft stor påverkan på antalet registrerade hästar.

* Endast svenskfödda hästar

** Hästar i Blå Basen

REGISTRERADE HÄSTAR

Hästar registrerade i Sverige med födelseår 1997 - 2016 vilka ej är inrapporterade som döda

ÖVRIGA RASER	
Utlandsregistrerade *	7 850
Connemara	2 780
Fjordhäst	2 600
American Painthorse	1 620
Haflinger	1 080
Irish Cob	980
Tinker	860
Appaloosa	540
Morganhäst	410
Rysk Basjkir	400
Shire	360
American Curly	320
Dartmoor	310
Angloarab	190
Lipizzaner	190
Exmoor	140
Amerikansk Miniatur	120
Pura Raza Española (P:R:E)	120
Knabstrupper	110
Shagya-arab	100
Kaspisk Häst	90
Lusitano	70
Tyrolerhaflinger	60
Clydesdale	20
Brittisk Ridponny	10
Edelbluthaflinger	10
Kiger Mustang	10

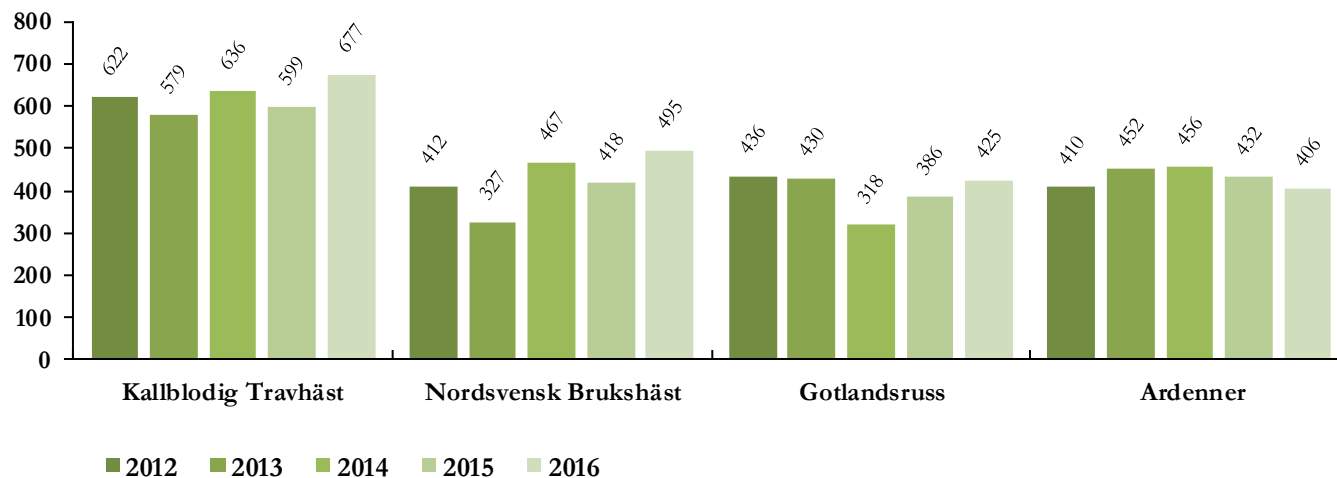
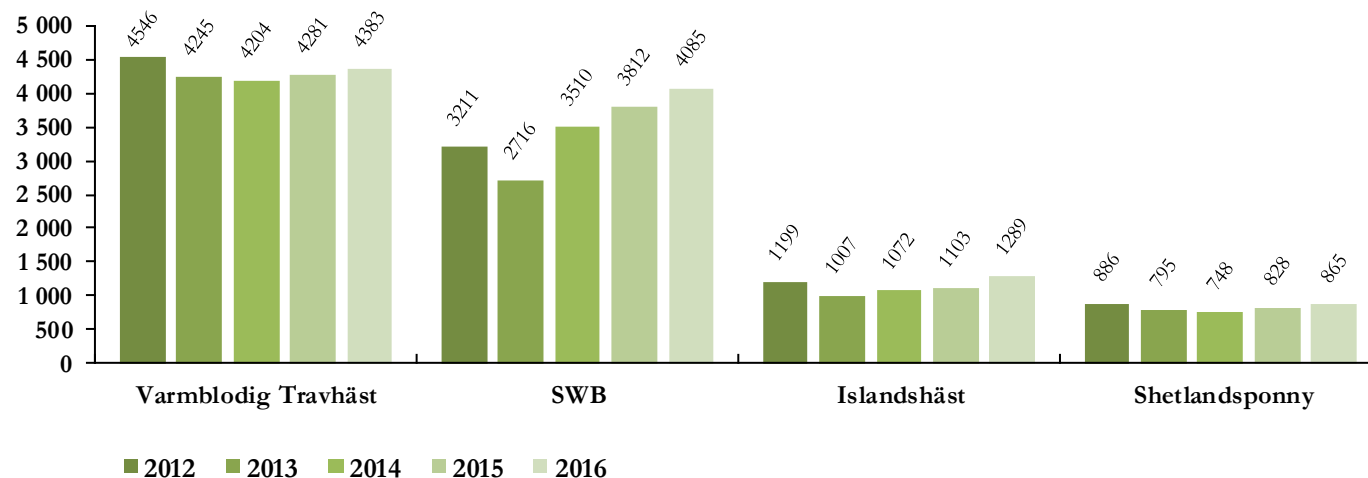
* I Blå Basen tilläggsregistrerade hästar t.o.m. 2016-12-31.

HÄSTSKATTNING 2016

Jordbruksverket kom under 2016 ut med en ny skattning av antalet hästar i Sverige som visade att det finns 355 500 hästar i landet. Antalet hästar är därmed i princip oförändrat från räkningen 2010. Skattningen baseras på frågor till fastighetsägare om antalet hästar på fastigheten. Precis som i denna rapport konstaterades att flest hästar finns i Skåne och Västra Götalands län. Jordbruksverkets undersökning visar också att 76% av hästarna finns inom större tätorter eller i tätortsnära områden. Hästskattningen skiljer sig från antalet registrerade hästar i denna rapport (266 100). Skillnaden kan bl.a. förklaras med olika mätmetoder, denna rapport omfattar endast hästar födda de senaste 20 åren och förmodligen finns fortfarande en del hästar som saknar hästpass eller som ännu inte tilläggsregistrerats.

Under 2016 lanserade Jordbruksverket även en Central Hästdatabas över hästpopulationen i Sverige. Databasen samlar hästinformation genom att spegla registren hos landets avelsorganisationer och registerförande föreningar. På sikt kan denna databas ge en god överblick av den svenska hästpopulationen. Dock återstår arbete att rensa upp avelsorganisationernas register över bland annat döda hästar.

BETÄCKTA STON PER RAS OCH ÅR

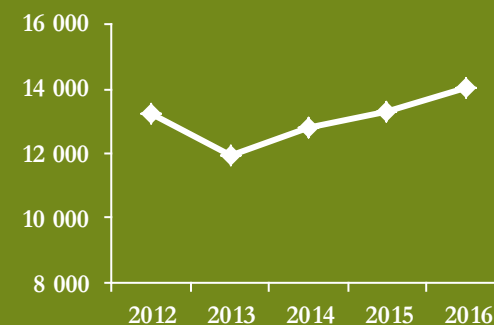

Observera att ovanstående diagram har olika skalor.

ANTALET BETÄCKTA STON visar betäckningar och insemineringar som sker på svenska ston, i Sverige eller utomlands. Statistiken baseras på hingstens ras och avkomman kan bli antingen renrasig eller korsning. Att betäcka ston utomlands är relativt vanligt både för Engelskt Fullblod och Varmblodig Travhäst.

ÅREN 2009 - 2013 minskade antalet betäckningar i Sverige kraftigt. Siffrorna för de tre senaste åren (2014 - 2016) visar dock en positiv vändning uppåt, med ett ökat antal betäckningar för många raser.

TOTALT ANTAL BETÄCKNINGAR 2012 - 2016

BETÄCKTA STON PER RAS OCH ÅR

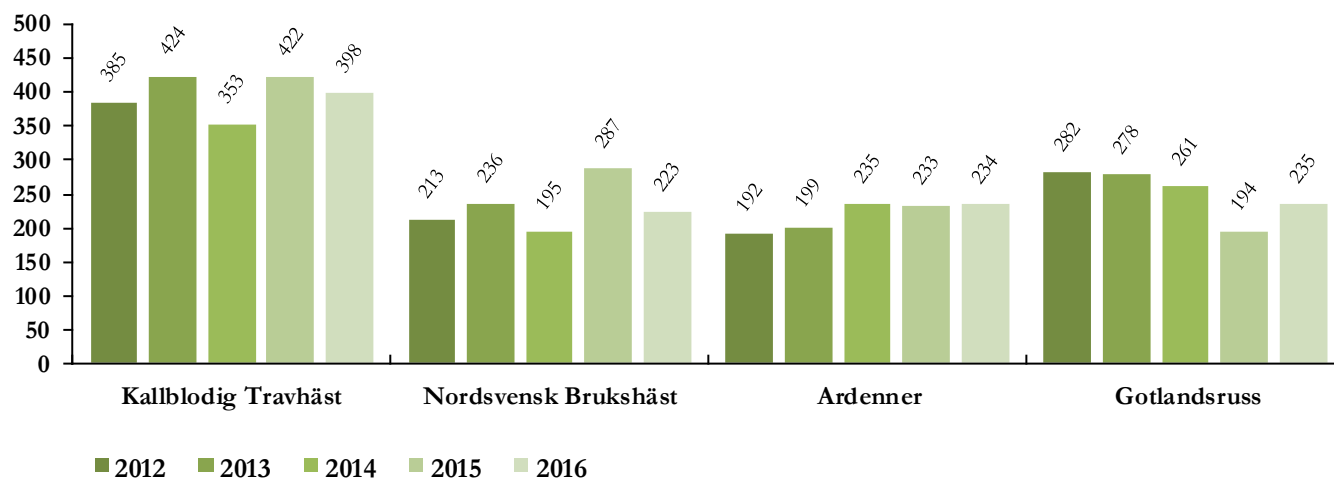
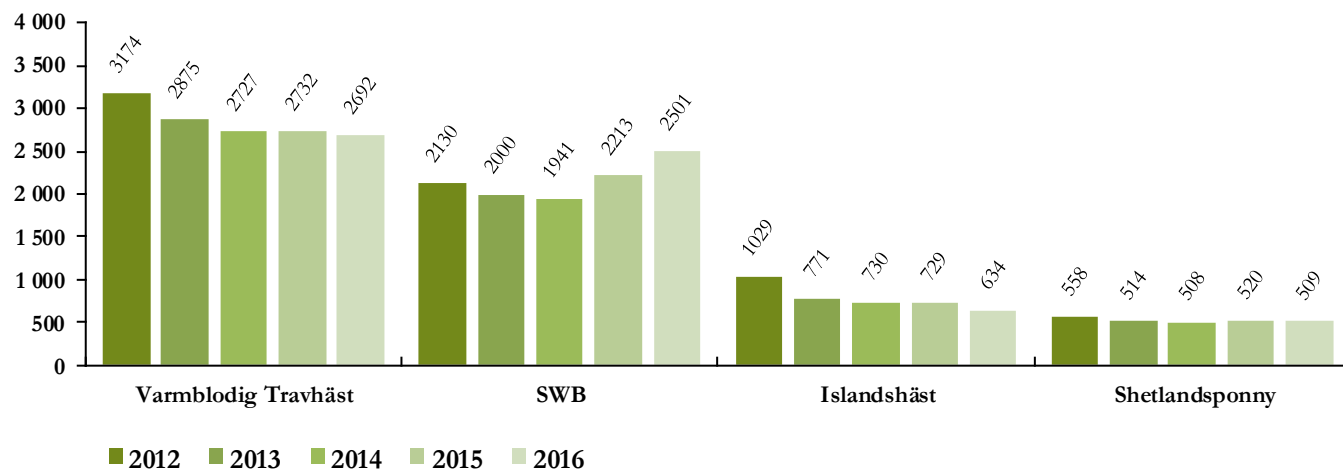
ÖVRIGA RASER	2012	2013	2014	2015	2016
American Curly	2	7	18	25	14
Amerikans Miniatur			2	15	
American Painthorse	2	3	2	3	
American Quarterhorse	7	10	7	4	3
Angloarab	2	5	5	4	6
Arabiskt Fullblod *	167	190	97	117	165
Connemara	118	116	90	93	108
Dartmoor	10	1	11	10	20
Engelskt Fullblod	320	280	268	302	305
Exmoor	5	8	4	5	6
Fjordhäst	111	86	118	118	111
Frieser	15	7	8	8	14
Haflinger	23	24	17	24	26
Irish Cob	15	23	16	28	34
Kaspisk Häst	5	4	4	7	
Knabstrupper	5	9	1		
Korsningar/Okänd ras	7	6	11	14	7
Lipizzaner	16	7	11	11	17
Lusitano	6	1	2		
Morganhäst	31	27	34	22	25
New Forest	94	94	108	110	109
Pura Raza Española (P.R.E)	27	36	39	37	16
Rysk Basjkir	20	3	12	9	19
Shagya-arab	3		1	1	
Shire	2	2	6	2	5
Utlandsregistrerade **	8	15	15	19	36
Svensk Ridponny	148	107	114	131	
Tinker	54	54			
Welsh (alla sektioner)	315	291	376	346	368

* Hästar i Blå Basen

** I Blå Basen tillägsregistrerade hästar t.o.m. 2016-12-31.

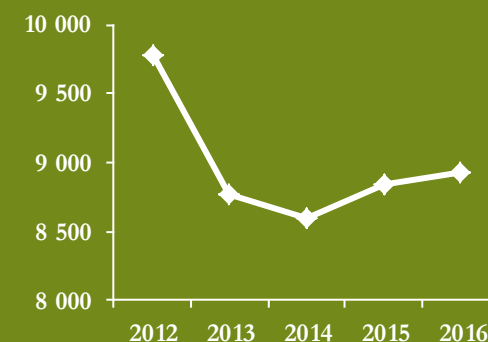
REGISTRERADE FÖL PER RAS OCH ÅR

Observera att ovanstående diagram har olika skalor.

ANTAL REGISTRERADE FÖL per ras och år inkluderar för de flesta raser bara föl som inte dött/avlivats innan registrering. Vissa raser registreras och stambokförs i andra länder, de fölen tilläggsregistreras i Sverige och anges då inte alltid med ras.

TOTALT ANTAL FÖDDA FÖL 2012 - 2016

REGISTRERADE FÖL PER RAS OCH ÅR

ÖVRIGA RASER	2012	2013	2014	2015	2016
American Curly	0	1	3	8	9
Amerikans Miniatur			8	13	25
American Painthorse	54	24	49	53	67
American Quarterhorse	162	139	210	169	167
Angloarab	7	1	8	5	3
Arabiskt Fullblod *	129	177	121	7	83
Clydesdale	1		1		
Connemara	50	53	54	44	52
Dartmoor	9	7		8	6
Engelskt Fullblod	247	224	191	199	226
Exmoor			6	3	3
Fjordhäst	94	79	58	76	87
Haflinger	13	19	18	11	13
Irish Cob	14	6	25	17	21
Kaspisk Häst	3	2	1	3	2
Kiger Mustang			1	1	
Korsningar/Okänd ras	386	307	414	363	287
Lipizzaner	6	7	4	6	5
Morganhäst	25	22	17	12	16
New Forest	104	48	58	58	72
Rysk Basjkir	11	13	2	8	6
Shagya-arab	1			1	
Shire	1	2	1	4	2
Utlandsregistrerade **	28	3	17	18	4
Svensk Ridponny	148	111	114	126	115
Tinker			4		2
Welsh (alla sektioner)	299	209	220	264	198

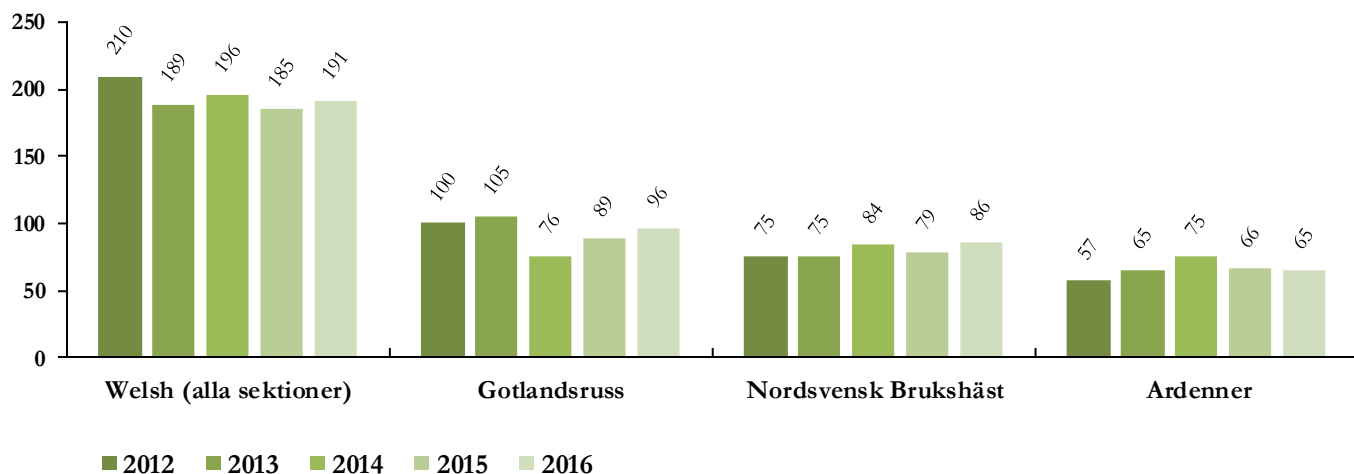
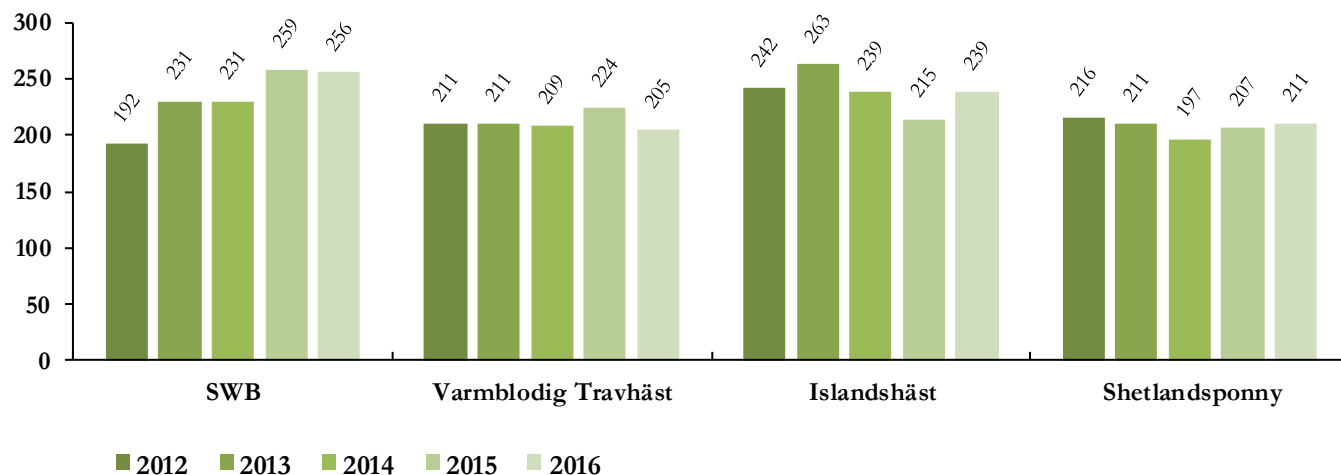
* Hästar i Blå Basen

** I Blå Basen tilläggsregistrerade hästar t.o.m. 2016-12-31.

ANTALET FÖDDA FÖL är inte direkt kopplade till antalet betäckta ston av flera olika anledningar. Dels registreras inte alltid fölet som samma ras som sin far (siffrorna för betäckta ston baseras på hings-tens ras), dels så registreras och stambokförs vissa raser i andra länder och fölet tilläggsregistre-ras bara här. Dessutom är det inte alla betäckningar som leder till ett levande föl, men betäckningen är ändå registrerad.

VERKSAMMA HINGSTAR PER RAS OCH ÅR

ANTAL VERKSAMMA HINGSTAR och hur många ston varje hingst betäcker skiljer mycket mellan olika raser. Förutom variation i hur många ston som betäcks totalt beror skillnaderna även på om rasen använder Artificiell Insemination (AI) eller naturlig betäckning. Inom SWB och Varmblodig Travhäst används AI i mycket stor utsträckning, både från hingstar stationerade i Sverige men även från hingstar i andra länder. AI ökar även inom Arab- och Ridponnyaveln medan Engelskt Fullblod endast tillåter naturlig betäckning, som även är den vanligaste metoden för ponny och kallblod.

DESSA DIAGRAM visar de 8 raser med flest verksamma hingstar vars betäckning registreras i Sverige. För Varmblodig Travhäst och Engelskt Fullblod sker dock en andel av betäckningarna utomlands. Inom SWB användes under 2016 180 hingstar stationerade i Sverige och 76 hingstar stationerade utomlands, 126 st. av hingstarna användes via s.k. *ett-sto-licens**. Till varmblodiga travhästston användes 153 hingstar stationerade i Sverige och 52 s.k. *listhingstar***.

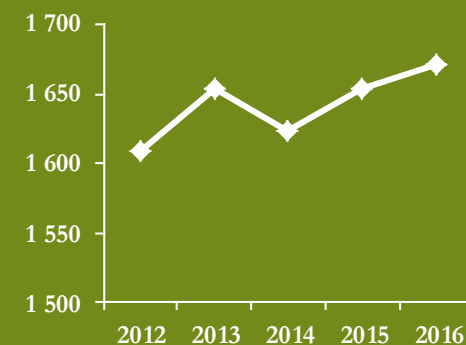
* Licens som löses av stoägare för en betäckning med hingst som ej är godkänd i Sverige men uppfyller avelsmål (endast SWB)

** Endast avelsvärderade via papper i Sverige

VERKSAMMA HINGSTAR PER RAS OCH ÅR

ÖVRIGA RASER	2012	2013	2014	2015	2016
American Curly	1	3	5	7	5
American Painthorse		1	1	1	
American Quarterhorse		4	4	4	2
Amerikansk Miniatur			1	9	8
Angloarab		1	1	1	1
Arabiskt Fullblod	41	47	38	37	46
Connemara	28	24	24	24	24
Dartmoor	7	1	7	4	6
Engelskt Fullblod	28	24	23	23	23
Exmoor			3	3	3
Fjordhäst	40	32	35	35	31
Frieser	4	3	1	2	2
Haflinger	9	8	9	10	9
Irish Cob	6	12	6	9	12
Kallblodig Travhäst	47	46	38	44	46
Kaspisk Häst	2	3	3	4	1
Knabstrupper	2	4	1		
Korsningar/Okänd ras	4	4	4	4	2
Lipizzaner		4	6	5	6
Lusitano		1	1		
Morganhäst	10	13	10	10	9
New Forest	27	26	26	31	34
Pura Raza Española (P.R.E)	13	15	17	17	6
Rysk Basjkir	5	2	3	3	4
Shagya-arab	1		1	1	
Shire	3	2	5	2	3
Utlandsregistrerade *	6	6	6	8	9
Svensk Ridponny	21	18	19	16	14
Tinker	1				

TOTALT ANTAL VERKSAMMA
HINGSTAR
2012 - 2016

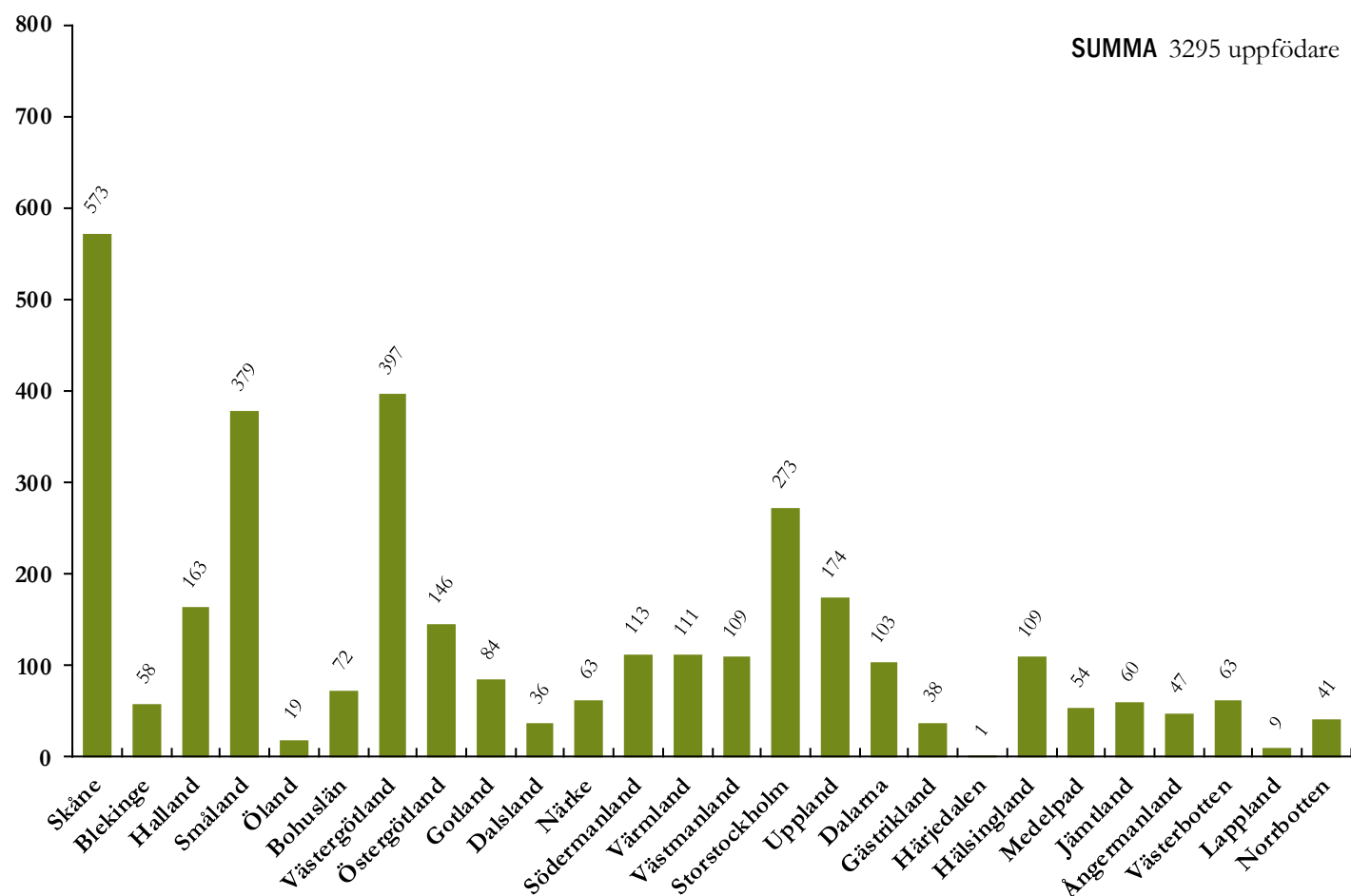

* I Blå Basen tillägsregistrerade hästar t.o.m. 2016-12-31.

UPPFÖDARE I SVERIGE

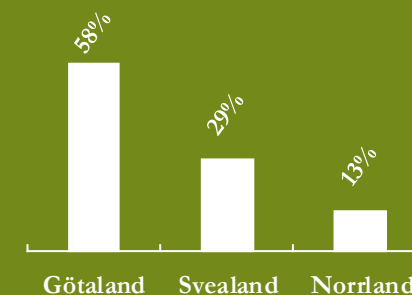
Antal uppfödare - geografisk spridning fördelad efter postnummer

DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016. Ett stort antal hästar föds upp av någon som bara föder upp enstaka föl med flera års mellanrum, dessa ingår alltså inte i denna statistik. Inte heller uppfödare i andra länder som valt att grundregistrera sina föl i Sverige ingår i sammanställningen.

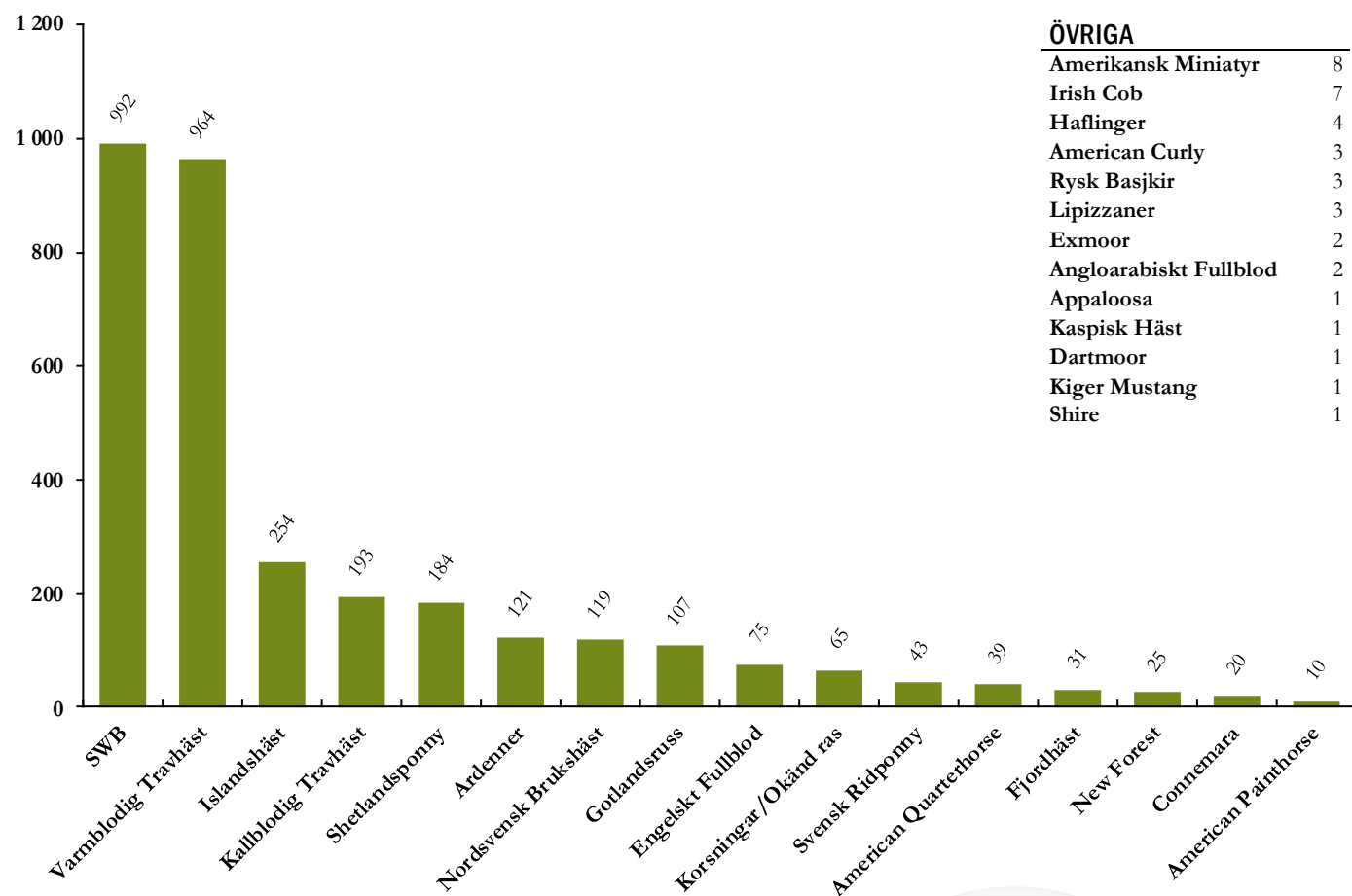
UPPFÖDARNA lokaliserades till respektive landskap med hjälp av postnummer. Klart flest uppfödare bor i Skåne medan bara en enda lokaliserades till Härjedalen. Det skiljer sig dock mellan raser var i landet de flesta uppfödarna finns.

HÄR FINNS LANDETS UPPFÖDARE

UPPFÖDARE I SVERIGE

Antal uppfödare - per ras under åren 2014 - 2016

61% av alla föl födda mellan 2014 och 2016 har fötts upp hos en **uppfödare**. Det innebär att en stor del - 39% av de födda fölen - är uppfödda hos en person som bara fött upp ett föl under denna treårsperiod.

DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016.

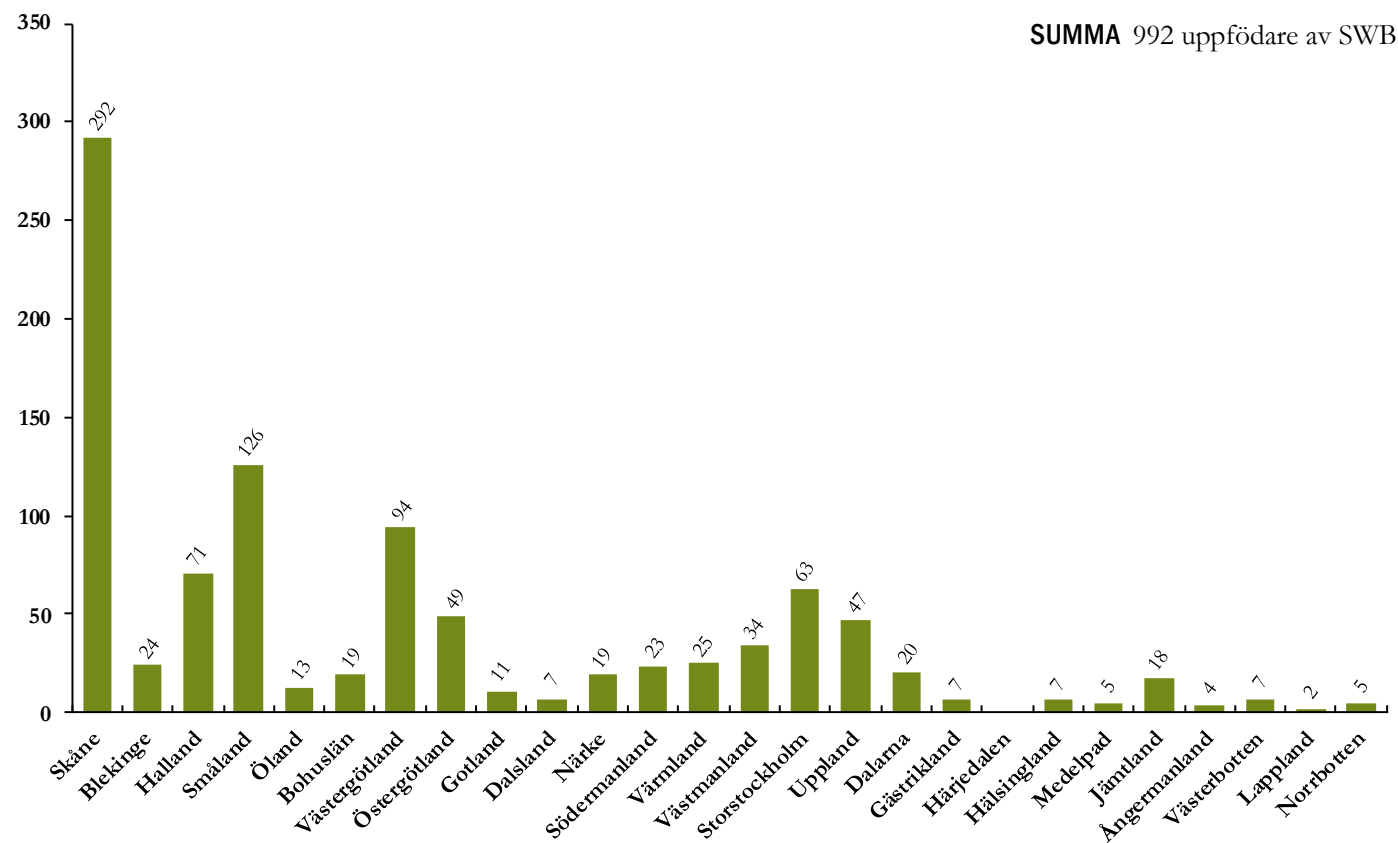
VERKSAMHETEN hos de som definieras som *uppfödare* varierar mycket mellan olika raser. De som föder upp Varmblodig Travhäst sticker ut med att fler föder upp ett stort antal hästar varje år.

Foto : Petri Johansson (Kanal 75)

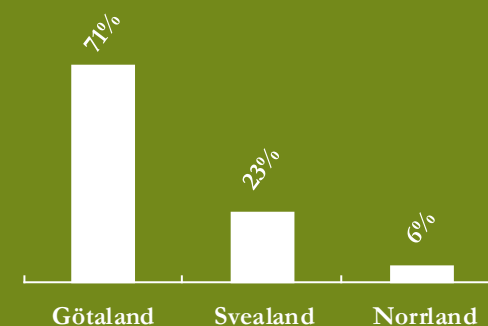
UPPFÖDARE I SVERIGE

Antal uppfödare SWB - geografisk spridning fördelad efter postnummer

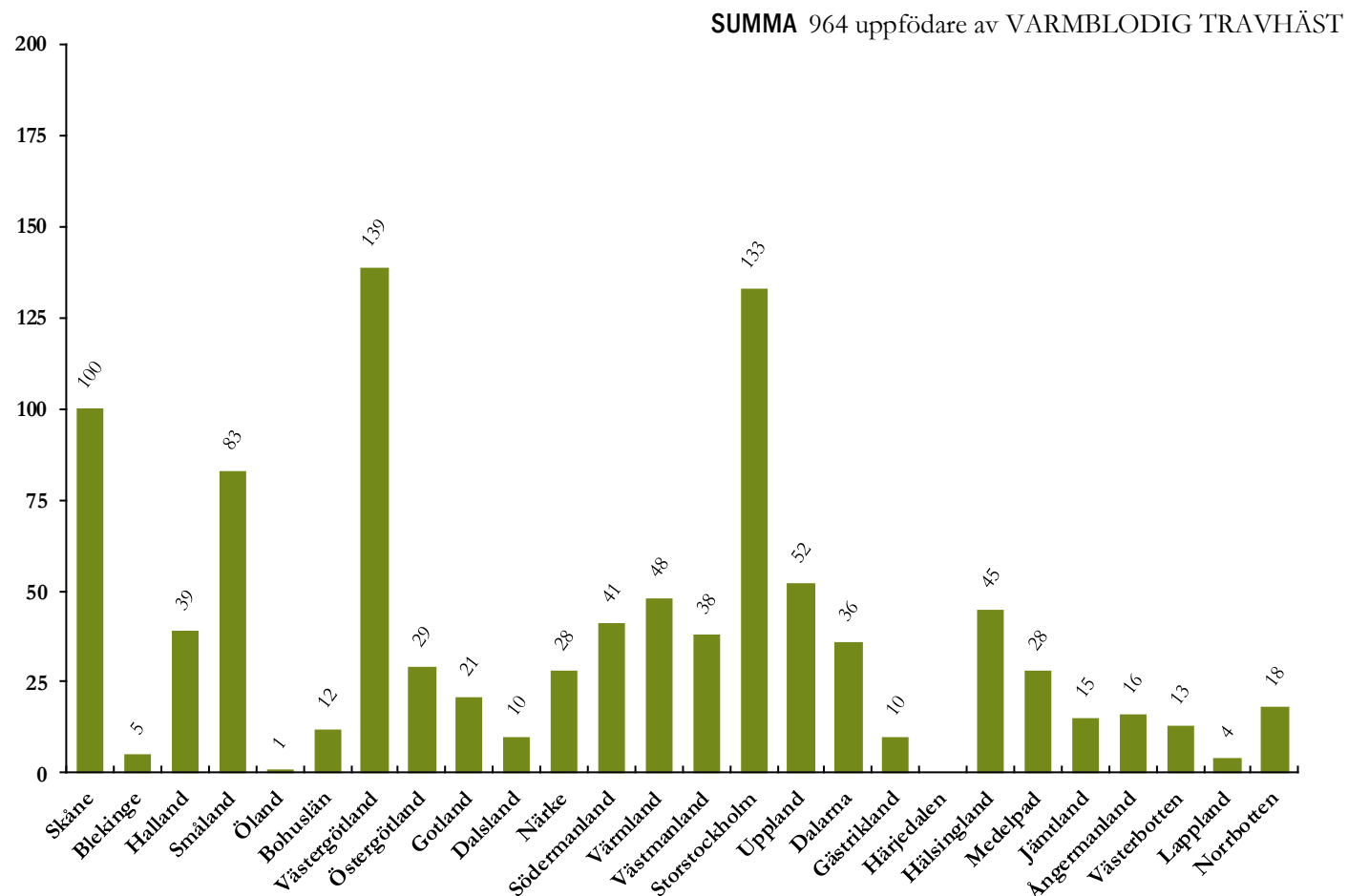
DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016.

HÄR FINNS SWB-UPPFÖDARE

UPPFÖDARE I SVERIGE

Antal uppfödare Varmblodig Travhäst - geografisk spridning fördelad efter postnummer

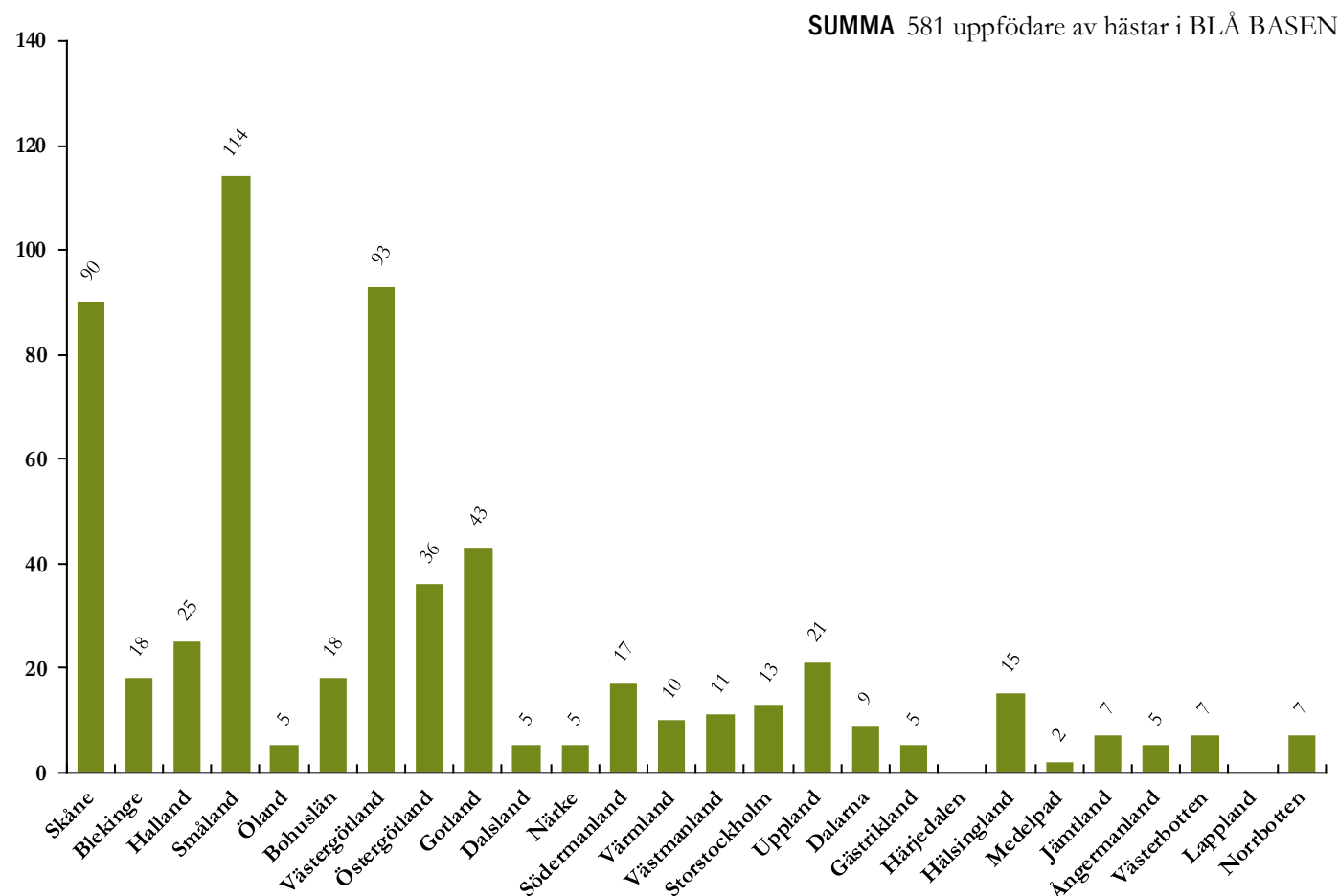
DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016.

HÄR FINNS UPPFÖDARE AV VARMBLODIG TRAVHÄST

UPPFÖDARE I SVERIGE

Antal uppfödare av hästar i Blå Basen - geografisk spridning fördelad efter postnummer

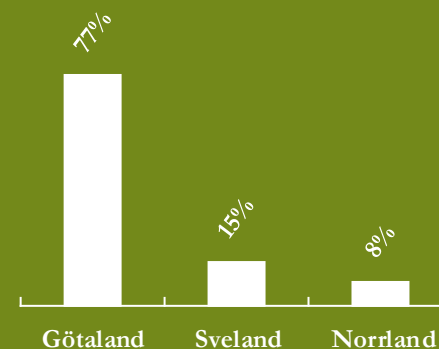

DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016.

BLÅ BASEN är en databas som administreras av Svenska Hästavelsförbundet. Databasen används för hästar i samtliga raser som är medlemmar i SHI (förutom Islandshästar som registreras i den internationella databasen WorldFengur).

SHETLANDSPONNYUPPFÖDARE ingår inte i denna sammanställning. Antalet uppfödare är så högt att rasen presenteras separat på sidan 27.

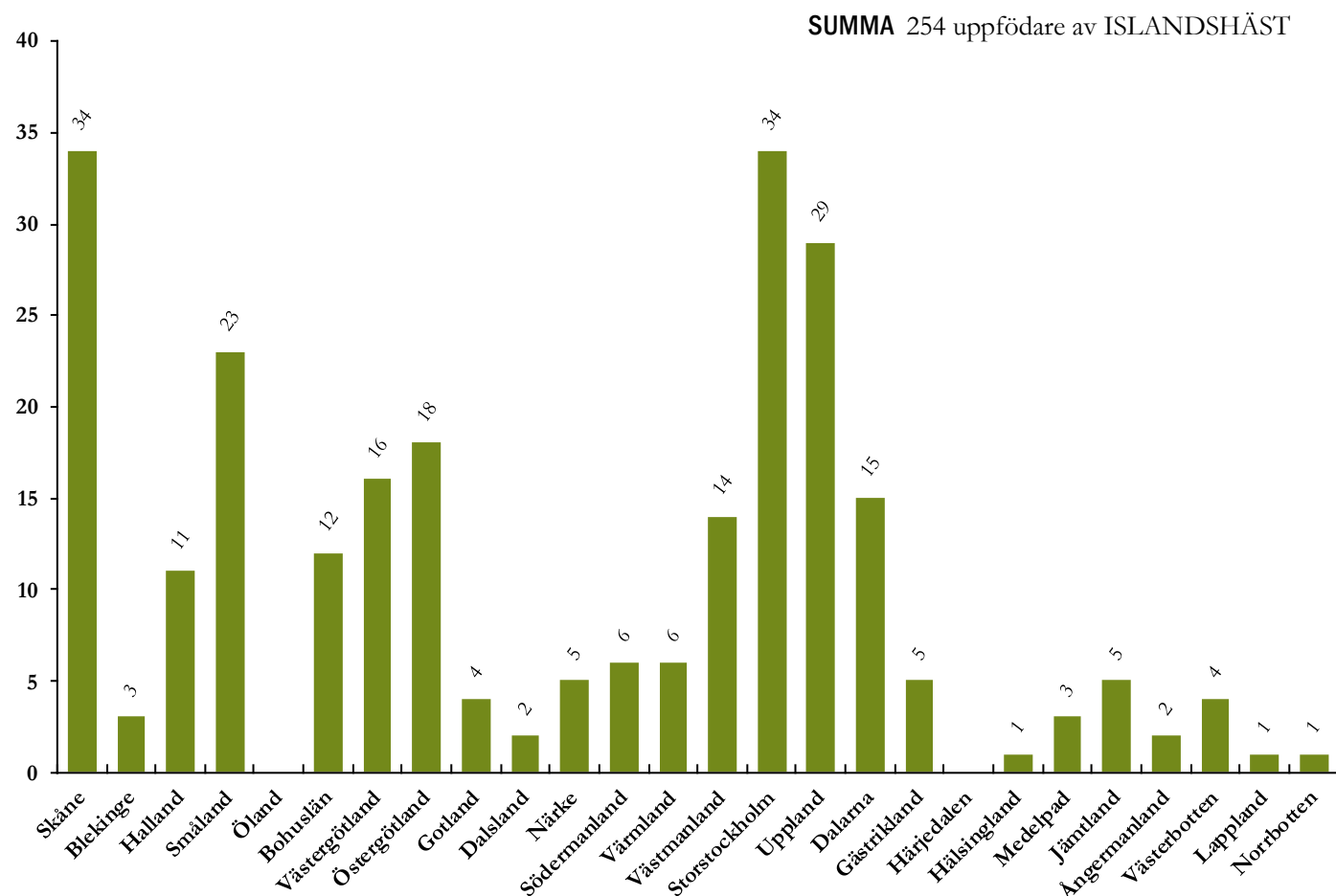
HÄR FINNS UPPFÖDARE AV HÄSTAR I BLÅ BASEN

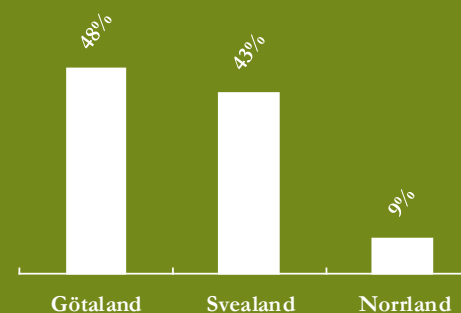
UPPFÖDARE I SVERIGE

Antal uppfödare av Islandshäst - geografisk spridning fördelad efter postnummer

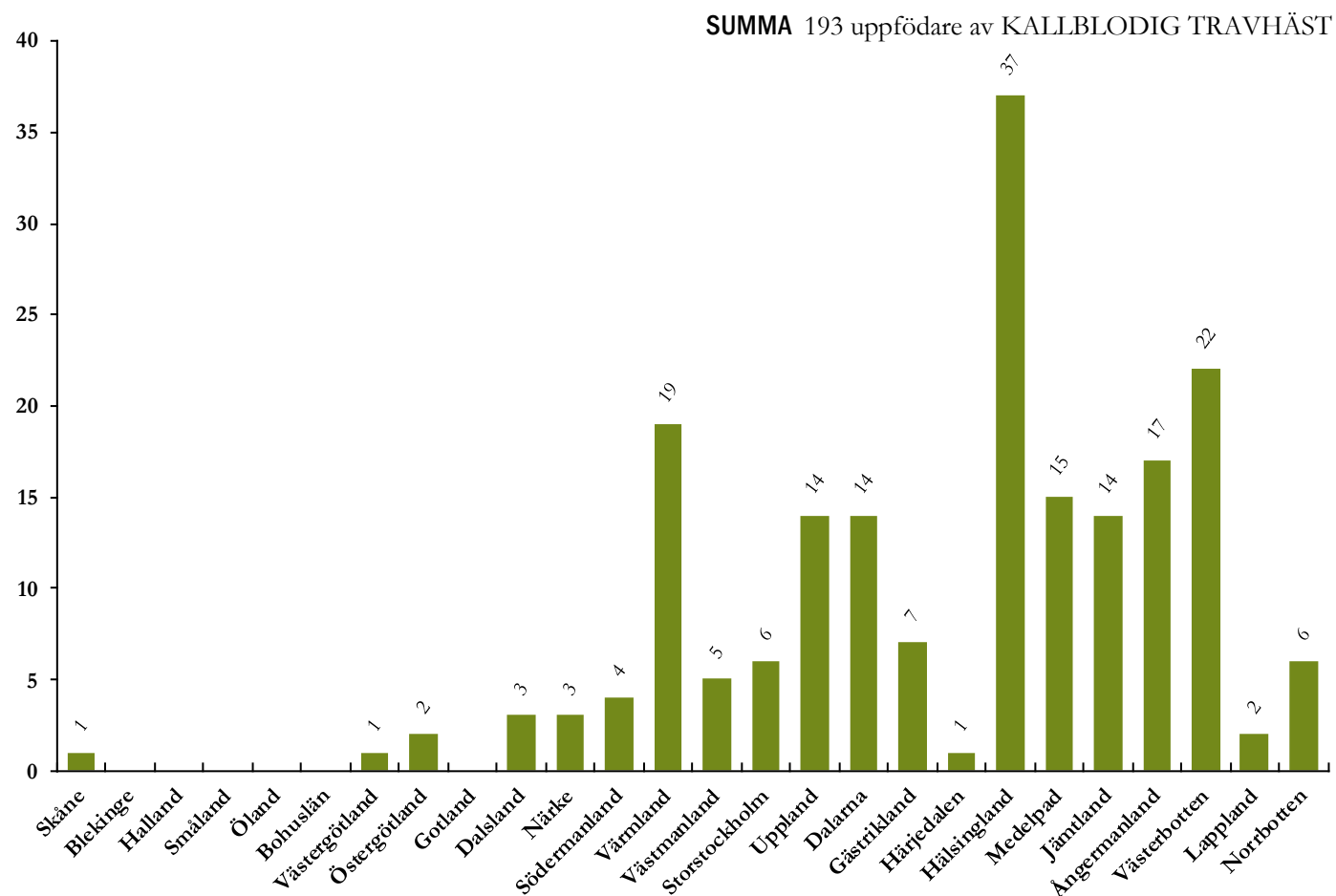
DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016.

HÄR FINNS UPPFÖDARE AV ISLANDSHÄST

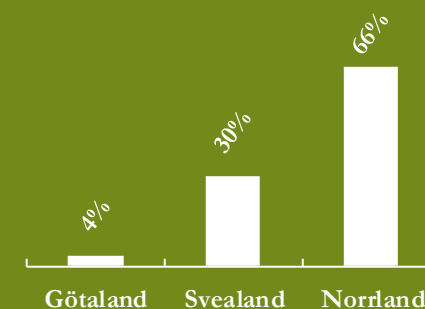
UPPFÖDARE I SVERIGE

Antal uppfödare av Kallblodig Travhäst - geografisk spridning fördelad efter postnummer

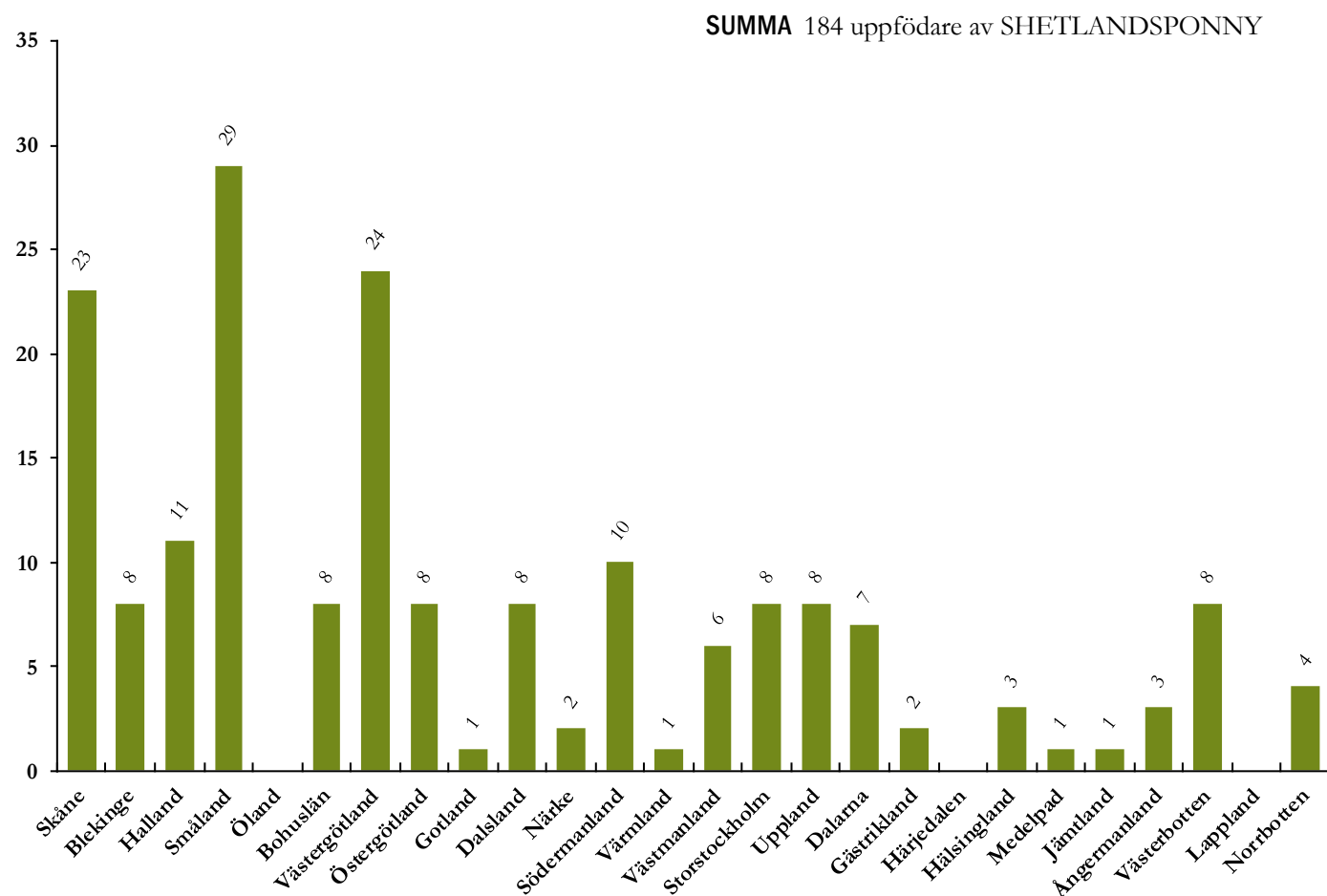
DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016.

HÄR FINNS UPPFÖDARE AV KALLBLODIG TRAVHÄST

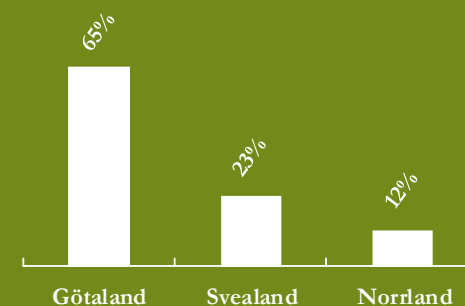
UPPFÖDARE I SVERIGE

Antal uppfödare av Shetlandspenney - geografisk spridning fördelad efter postnummer

DEFINITIONEN AV UPPFÖDARE är i denna rapport den person eller företag som fött upp minst en häst per år under två av tre år under 2014-2016.

HÄR FINNS UPPFÖDARE AV SHETLANDSPONNY

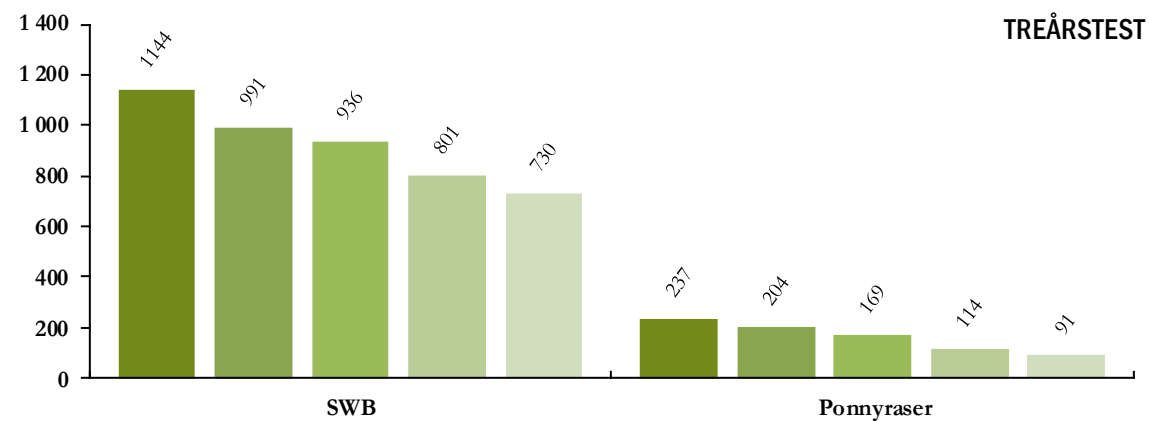
IMPORT OCH EXPORT

Inom EU råder fri rörlighet av varor, vilket även gäller handel med hästar. Import eller export i dess rätta bemärkelse blir därför aktuellt först när hästar förs in eller ut från EU. Hästar som ska vistas i ett EU-land i mer än 90 dagar måste dock tilläggsregistreras där även om de är grundregistrerade i en stambok i ett annat land inom EU. Tilläggsregistrering av hästar kommer hjälpa till att öka kontrollen på hur hästar förflyttas mellan länder. Detta är inte bara viktigt för att veta hur många hästar vi har i landet utan är även angeläget av smittskyddsskäl. Den fria rörligheten inom EU leder till att hästar reser mellan länder i betydligt högre utsträckning än tidigare och det finns alltid en risk att de kan föra med sig smitta. Eftersom det har varit svårt att ha kontroll på in- och utförseln av hästar så redovisas inga siffror i denna rapport.

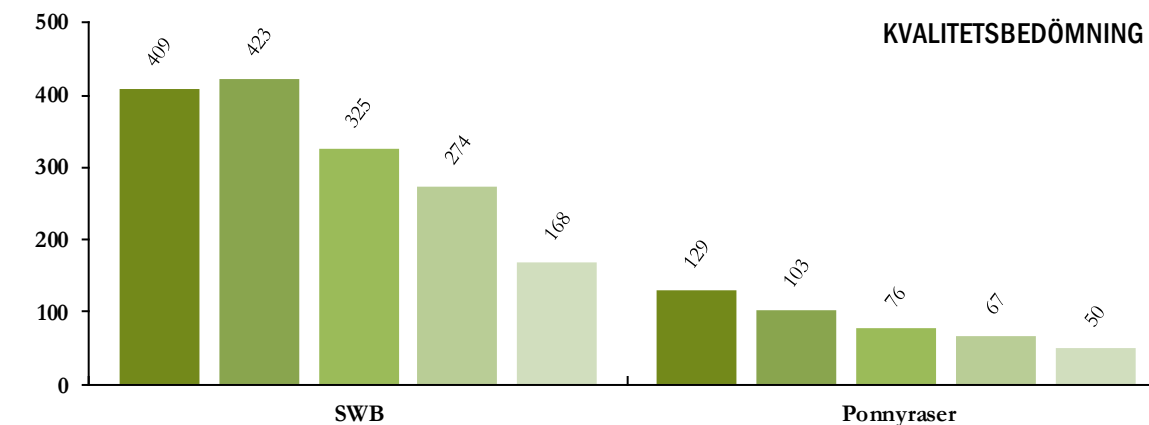

UNGHÄSTTEST

Antal hästar och ponnyer som visats på unghästtest 2012 - 2016

■ 2012 ■ 2013 ■ 2014 ■ 2015 ■ 2016

■ 2012 ■ 2013 ■ 2014 ■ 2015 ■ 2016

Observera att ovanstående diagram har olika skalor.

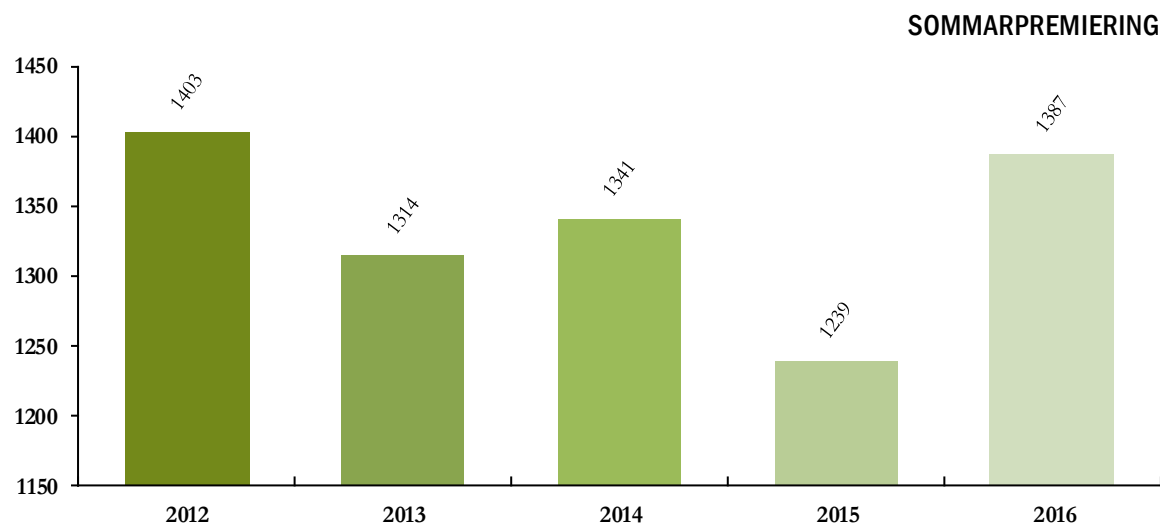
UNGHÄSTTEST anordnas av SWB och Svenska Ponnyavelsförbundet och syftar framförallt på treårstest och kvalitetsbedömning. Vid kvalitetsbedömning visas hästarna när de är fyra år men femåriga ston som haft föl är också välkomna. Unghästtest kan användas som ett delmål i den unga hästens utbildning och samtidigt samlas värdefull information som kan användas i avelsvärderingar.

UNGHÄSTTEST för ponnyer anordnas av Svenska Ponnyavelsförbundet som inte är en avelsorganisation i den bemärkelsen att de registrerar och stambokför ponnyraser.

FÖRUTOM unghästtest använder SWB även tävlingsresultat i sin avelsvärdering.

AVELSVÄRDERING ISLANDSHÄST & SOMMARPREMIERING

Antal hästar som visats på avelsvärdering för Islandshästar respektive Sommarpremiering 2012 - 2016

Observera att ovanstående diagram har olika skalor.

ISLANDSHÄSTAR kan avelsvärderas vid flera tillfällen från fyra års ålder. Det är alltid det bästa resultatet som räknas in i avelsvärderingen. Vid värderingen bedöms bland annat hästarnas gångarter och temperament.

SVENSKA HÄSTAVELSFÖRBUNDET anordnar tillsammans med regionala länskommittéer sommarpremieringar för medlemsraserna. På sommarpremieringen bedöms exteriör samt härstamning och avelsvärde. Det ges även möjlighet att visa hästen vid ett bruksprov i ridning eller körning.

AVELSVÄRDERING VARM- OCH KALLBLODIG TRAVHÄST

Trav- och galoppsporten arrangerar inte unghästtester eller premieringar på samma sätt som andra raser. Travhästar börjar tävla vid ung ålder och det är tävlingsresultaten som används i avelsvärderingen tillsammans med bland annat härstamning- och exteriörbedömning. Meriter från unghäståren väger tyngre när bedömningen görs än meriter i äldre ålder eftersom resultaten från unghäståren är mindre påverkade av hästens träning.

HUR ANVÄNDS HÄSTEN I SVERIGE IDAG?

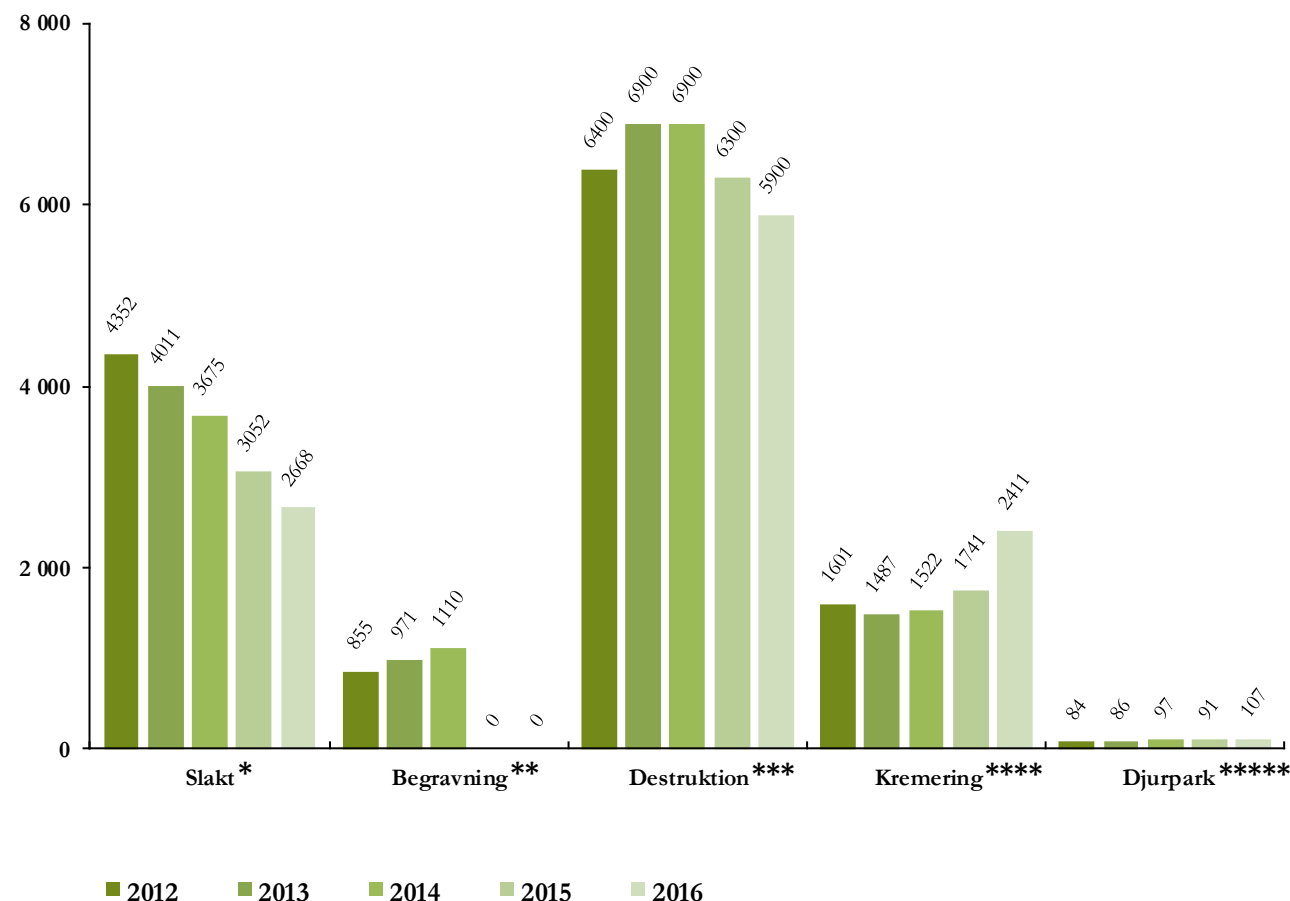
Enligt Jordbruksverkets rapport *Hästar och anläggningar med häst 2016* finns totalt 76 800 platser (anläggningar/fastigheter) med häst i Sverige. På dessa platser finns det i genomsnitt 4,6 hästar. Landets hästar används till allt från avel till rid- och travskolor, tävling, träning, hobbyridning och andra verksamheter med hästen, t.ex. turridning och skogskörning. Totalt står 18 300 hästar på landets ridskolor, den största andelen i Stockholms län, och därutöver finns skolhästar på omkring 25 travskolor.

Den största tävlingsgrenen, sett till antalet starter, är hoppning följt av dressyr, trav och fälttävlan. Under 2016 gjordes nästan 380 000 tävlingsstarter inom Svenska Ridsportförbundet varav 75% var i hoppning. Tävlingslicenser löstes för nästan 30 000 ryttare och 38 000 hästar. Inom travsporten skedde under 2016 nästan 99 000 starter med knappt 13 000 hästar och i galoppsporten startade nästan 1200 hästar och 91 ponnyer i lopp under samma år. Det finns ingen sammanhållen statistik för tävlingar med Islandshäst, vilka arrangeras och organiseras av Svenska Islandshästförbundet, vanligast är olika gångartsgrenar.

NÄR HÄSTENS LIV ÄR SLUT

Sammanställning av antal slaktade hästar samt omhändertagande av avlivade hästar

* Jordbruksverket

** Samtliga Länsstyrelser

*** Konvex AB

**** SVA, Hästkrematoriet Ellenberga, Ett värdigt slut Älberga, ViVet

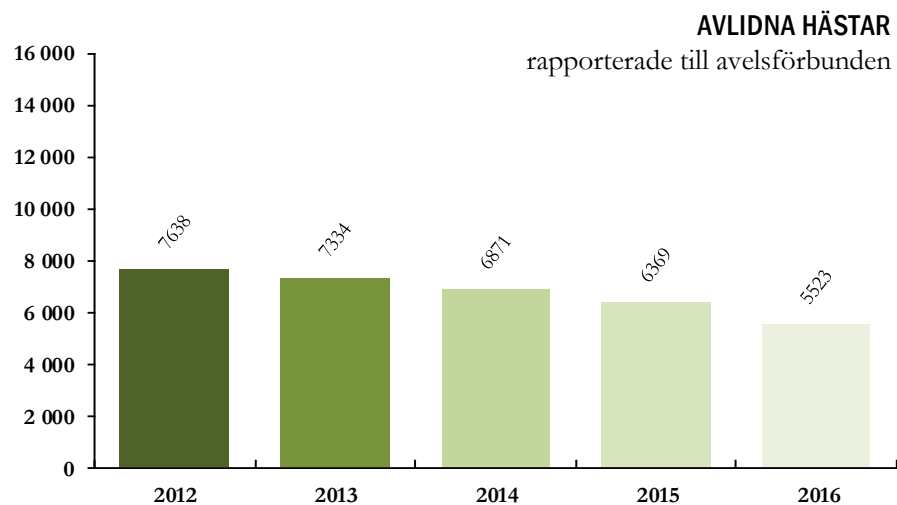
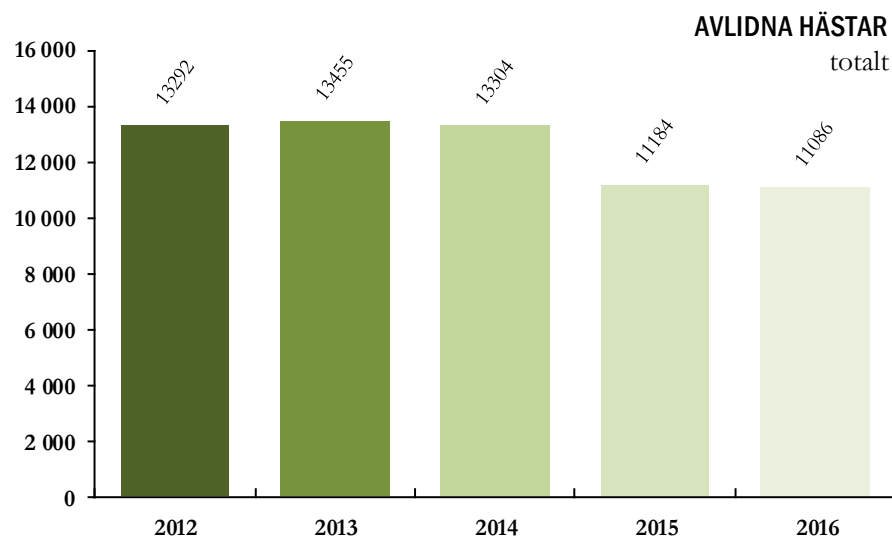
***** Svenska Djurparksföreningen

NÄR HÄSTENS LIV ÄR SLUT och den inte längre kan leva vidare är det upp till varje hästägare att besluta var och hur den ska avlivas och vad som ska hända med kroppen när hästen är död. Hästen kan avlivas hemma eller på en klinik och kroppen tas sedan omhand på olika sätt. Ett annat alternativ är att hästen slaktas på ett slakteri för att bli livsmedel.

ENERGIÅTERVINNING (även kallat destruktion) är det vanligaste sättet att omhänderta kroppar efter avlivade hästar. Processen innebär att kroppen omvandlas till *biomass*, ett material som används för att utvinna energi. Ett annat vanligt alternativ är kremation, antingen separat för att få tillbaka askan eller tillsammans med andra hästar/djur. Har hästhållaren mark kan den även begrava hästen. Tidigare krävdes tillstånd från länsstyrelsen men från 2015 är det kommunerna som kontrollerar platsen. Då formellt tillstånd inte längre krävs saknas statistik över antalet som valt att begrava sin häst. Ett fåtal hästar skänks även varje år till djurparker för att bli rovdjursmat.

NÄR HÄSTENS LIV ÄR SLUT

Jämförelse mellan det totala antalet döda hästar och antalet hästar rapporterade döda till avelsförbunden

SAMMANSTÄLLNINGEN visar brister i rapporteringen av döda hästar till avelsförbunden. Bara drygt hälften av hästarna som avlider återrapporteras. Detta gör kontrollen av hur många av de registrerade hästarna som fortfarande är i livet osäker. Totalt rapporterades 33 570 hästar som döda till avelsförbunden under åren 2012-2016, det är långt färre än antalet som rapporterats från de olika aktörer som omhändertar hästkroppar.

Horses made in Sweden vill synliggöra alla positiva saker med våra svenskuppfödda hästar. Det är inte bara hästar av hög kvalité, de är sunda och hållbara individer som bidrar till en levande landsbygd, företagande och att hålla våra marker öppna. Oavsett ras eller sport vill vi arbeta för svensk avel och uppfödning.

Njut av fantastiska bilder på våra svenskuppfödda hästar under [#horsesmadeinsweden](#) på Instagram och andra sociala medier.

TACK TILL

Svenska Hästavelsförbundet (Blå Basen), Svensk Galopp, Svensk Travsport, Swedish Warmblood Association, Svenska Welshponny & Cobföreningen, Exmoorponnysällskapet, Svenska Avelsorganisationen för Amerikanska Hästraser, Svenska Islandhästförbundets Stiftelse för Avel, Sveriges Shetlandssällskap samt Svenska Ponnyavelsförbundet som alla lämnat underlag och statistik till denna rapport.

Varmt tack även till fotograferna som delat med sig av de vackra bilderna i rapporten; Karolina Lagerlund, Alida Säflund, Linda Andersson, Petri Johansson (Kanal 75), Ia Lindholm, Therese Bornfalk Berglund och Laila Berglund.

SAMMANFATTNING

Vi ser glädjande att minskningen av antalet betäckta ston per år inte bara planat ut, trenden har till och med försiktigt vänt uppåt igen. Den av Jordbruksverket nyligen genomförda hästskattningen visar ingen signifikant skillnad från den förra vilket innebär att antalet hästar i landet har legat på ungefär samma nivå under perioden 2010-2016 trots att uppfödningen totalt sett minskade under samma period. Det beror antagligen på att fler hästar har importerats, vilket hittills har varit svårt att ha kontroll över. Med den nya nu gällande EU-lagstiftningen kring tilläggsregistrering kommer kontrollen på införsel av hästar förhoppningsvis öka. En ökad kontroll gör det lättare att följa trender över införsel samt ökning och minskning av den svenska hästuppfödningen. En av hästnäringens prioriterade uppgifter är även fortsättningsvis att arbeta med att svenskuppfödda hästar ska vara det självklara valet vid hästköp.

Likt tidigare versioner av denna rapport ser vi att majoriteten uppfödare finns i storstadsregionerna, i samma områden som de flesta av landets hästar enligt Jordbruksverkets hästskattning. Det förekommer skillnader mellan uppfödare av olika raser, och vi ser att majoriteten Gotlandsruss föds faktiskt upp på Gotland och uppfödare av Kallblodig Travhäst är vanligare att hitta i norra Sverige.

Slakt av häst har under de senaste fem åren minskat men det är fortfarande en andel av hästarna som går in i livsmeldskedjan när livet är slut. Statistiken visar att kremering av hästar ökar vilket troligtvis gäller även begravningar, men sen kravet på tillstånd från länsstyrelsen togs bort 2015 är det svårare att få en säker bild. Rapportens sammanställning visar tydligt att återrapporteringen av döda hästar till avelsförbunden är låg, 2016 rapporterades endast 5 500 hästar som döda till förbunden medan siffrorna från aktörer som omhändertar kroppar visar en betydligt högre siffra.

Rapporten **HÄSTAR OCH UPPFÖDARE I SVERIGE** har tagits fram av Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) och Hästnäringens Avelskommitté. I kommittén ingår organisationerna Swedish Warmblood, Svensk Travsport, Svensk Galopp, Svenska Hästavelsförbundet och Lantbrukarnas Riksförbund (LRF).

HNS arbetar för och med den svenska hästnäringen. Vi är en paraplyorganisation med uppdrag att genom kunskap och samverkan långsiktigt stärka och utveckla svensk hästsektor. Detta blir verklighet genom satsningar på bland annat utbildning, hästuppfödning och ungdomsverksamhet. HNS ansvarar också för en hållbar och rationell verksamhet av Hästnäringens Riksanläggningar – Flyinge, Ridskolan Strömsholm och Wången, samt forskning och utveckling via Stiftelsen Hästforskning.

HNS – hästen utvecklar och förenar Sverige
www.hastnaringen.se

